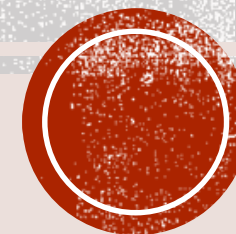

การวางแผนเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (INTEGRATED SPATIAL PLANNING)

กับ
SEA และการพัฒนาที่ยั่งยืน

วิเทศ ศรีเนตร

ที่ปรึกษาโครงการ

สำหรับ การฝึกอบรมคู่มือการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ประยุกต์เชิงพื้นที่

26 สิงหาคม 2565

การวางแผนเชิงพื้นที่ (แบบบูรณาการ) คือ อะไร และทำอย่างไร

- การวางแผนเพื่อการใช้ประโยชน์สภาพแวดล้อมของขอบเขตพื้นที่หนึ่งที่ต้องการ เป็นการสร้างกรอบสำหรับการใช้ประโยชน์ที่ดิน การปกป้องคุ้มครอง และการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาสภาพสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ เป็นการกำหนดตำแหน่งที่ตั้งและขอบเขตของพื้นที่อยู่อาศัย การพัฒนาด้านต่าง ๆ และตำแหน่งที่เหมาะสมของโครงการลงทุนขนาดใหญ่
- เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและสมเหตุสมผล
- แผนเชิงพื้นที่ (Spatial plan) เป็นการสร้างวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนาสำหรับพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ถูกกำหนดจากกระบวนการวิเคราะห์ ปัญหา ความต้องการและศักยภาพในพื้นที่แต่ละส่วนและสำหรับทุกภาคส่วนและทุกความสนใจ

การวางแผนเชิงพื้นที่ (แบบบูรณาการ) คือ อะไร และทำอะไร (ต่อ)

- กระบวนการวางแผนเชิงพื้นที่ (**Planning process**) เกิดจากการมีส่วนร่วมในการระบุลำดับความสำคัญของศักยภาพ ความต้องการและปัญหาการพัฒนาของพื้นที่นั้น ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาและมาตรการที่ใช้ในการดำเนินงานตามแผนเชิงพื้นที่
- มาตรการต่าง ๆ ของแผนฯ อาจเป็น
 - กฎระเบียบบังคับใช้ (**regulations**)
 - การจัดแบ่งเขต (**zoning**)
 - การสร้างแรงจูงใจ (**incentives**)
 - การออกแบบก่อสร้างพัฒนา (**constructions**)ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ต้องการและหลีกเลี่ยงและป้องกันการพัฒนาที่ไม่เหมาะสมและไม่ต้องการให้เกิดในพื้นที่

การวางแผนเชิงพื้นที่ (แบบบูรณาการ) คือ อะไร และทำอะไร (ต่อ)

- แกนหลักของการวางแผนเชิงพื้นที่ คือ การทำแผนที่ในการวางแผนในแต่ละด้าน (**thematic Planning maps**) แสดงให้เห็นยุทธศาสตร์การพัฒนาและมาตรการที่ใช้ในการดำเนินงานตามแผนนั้น
- แผนที่ในการวางแผนเชิงพื้นที่ จะแสดงให้เห็น พื้นที่ที่กำหนดไว้เพื่อวัตถุประสงค์การใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ตามศักยภาพ ความต้องการและการแก้ไขปัญหา ได้แก่
 - พื้นที่คุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (**protected areas**)
 - พื้นที่มีคุณค่า มรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ (**natural and cultural assets**)
 - เขตพื้นที่ที่กำหนดเพื่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ต่าง ๆ ป่าไม้ การเกษตร เมืองและที่อยู่อาศัย อุตสาหกรรม โครงสร้างพื้นฐาน และโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ (**land use zoning**)
 - พื้นที่เป้าหมายการพัฒนาอื่นๆ ทั้งที่ต้องการ ไม่ต้องการ ทั้งที่ห้ามและอนุญาต (**preferred/no preferred/allowed/no allowed for development**)

การวางแผนเชิงพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอย่างไร

- เป็นเสมือน**พิมพ์เขียว แม่บท (blueprint)** ของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ให้ได้สมดุลของการใช้ประโยชน์พื้นที่ ในมิติการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ให้ได้สมดุล
- แผนพัฒนาเชิงพื้นที่ จึงไม่ใช่แผนปฏิบัติการ แต่เป็น**แผนระดับยุทธศาสตร์**ที่เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลการพัฒนาพื้นที่โดยการบูรณาการให้เกิดสมดุลของความต้องการ การแข่งขันกัน (อาจขัดแย้งกัน) ในการใช้ประโยชน์พื้นที่ที่มีวัตถุประสงค์แตกต่างกัน
- **มาตรการต่าง ๆ** ที่ใช้ดำเนินงานตามแผนฯ ถูกกำหนดขึ้น ออกแบบและจัดทำขึ้น **เจาะจง** เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ต้องการ และ/หรือ **หลีกเลี่ยงการพัฒนาที่ไม่ต้องการด้วย**
- ดังนั้น การวางแผนเชิงพื้นที่จึงเป็น**กระบวนการวางแผน**ที่ช่วยสนับสนุนการบูรณาการมิติการพัฒนาที่ยั่งยืน เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ในระดับแผนยุทธศาสตร์

Spatial Planning

General planning issues

- THE PHYSICAL LAYOUT AND MAIN STRUCTURE
- PLAN FOR THE USE AND PROTECTION OF LAND, NATURE, FORESTS, WATER, AND MINERALS

Box 1.1 General Planning Issues

- Agricultural land interests.
- Wetlands, Nature preservation areas.
- Preservation of cultural heritage etc.
- Recreational areas.
- Areas for protection of water resources.
- Areas for exploitation of mineral resources.

- Urban zones
- Major transport facilities
- Large technical facilities
- Large public institutions
- Location of Industries
- Structure of retail trade

ประเด็นการพัฒนาพื้นที่ด้านต่าง ๆ
ที่ต้องพิจารณาในการวางแผนเชิงพื้นที่
(thematic planning issues)

การวางแผนเชิงพื้นที่ ช่วยสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน

- มิติด้านสิ่งแวดล้อม
- มิติด้านเศรษฐกิจ
- มิติด้านสังคม

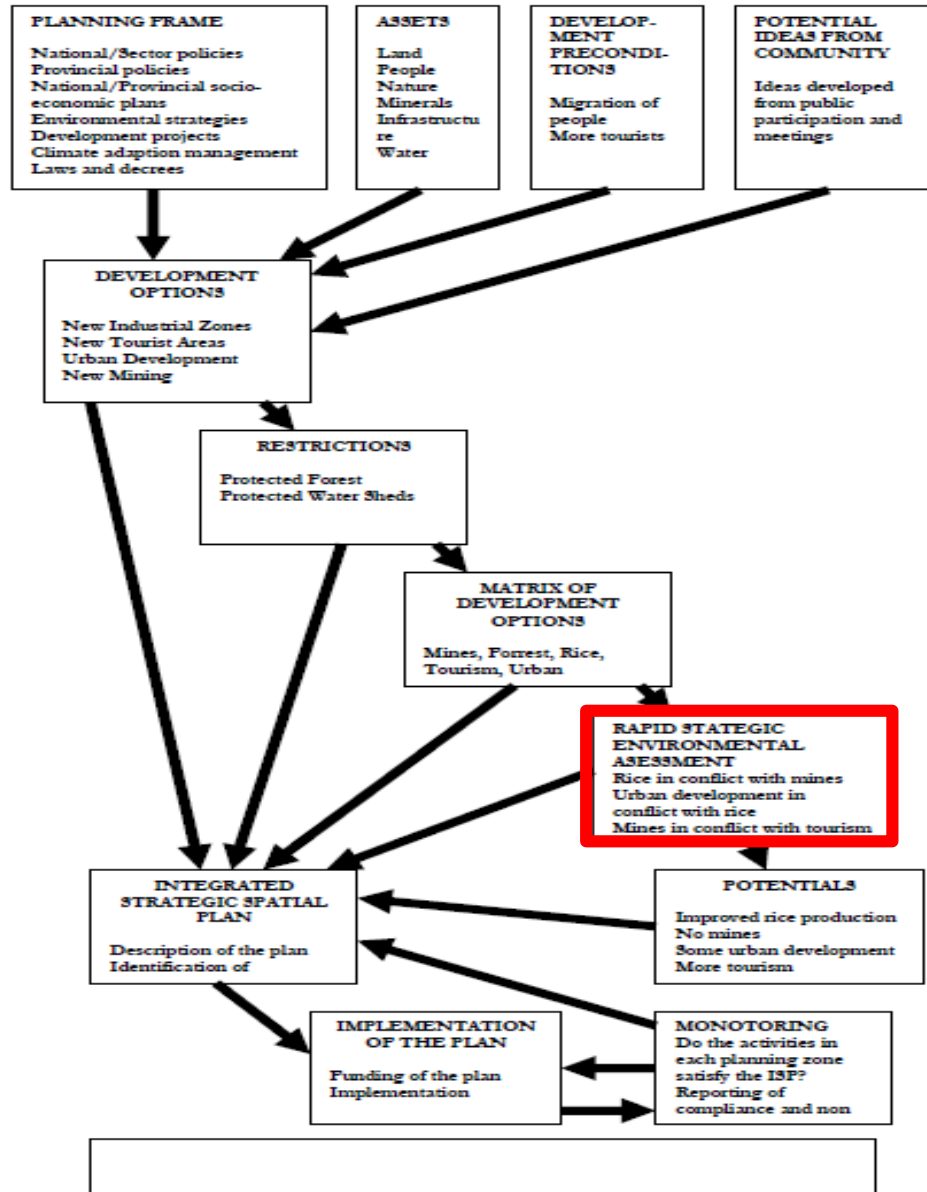
โดยพิจารณากำหนดแนวทาง มาตรการที่เหมาะสม
ให้เกื้อหนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ ตามศักยภาพ
พื้นที่ ความเหมาะสมและความต้องการ ของทุกภาคส่วน
ให้ได้สมดุลกัน

GUIDELINE IN INTEGRATED SPATIAL PLANNING

Sustainable Development and Spatial Planning

Examples of how spatial planning can support sustainable development

Sustainability principles	Spatial planning
Environmental Principles - Maintaining or enhancing the natural resources; - Minimizing consumption of resources; - Improving the environmental quality;	Planning Measures - Land use zoning to locate development away from critical or sensitive nature and environment; - Reserve and protect forests; wetlands; groundwater and cultural heritage; - Reserve good soil for agriculture; - Promote and encourage cleaner production in agriculture and industry; - Promote or impose good standards of operation in agriculture and industry to prevent pollution of soil, water and air; - Locate new developments in close relation to existing settlements; - Regulate exploitation of resources based on resource classification and permission system
Economic Principles - Self-Sufficient economy - Poverty alleviation - Prosperity - Sound international investment in Lao PDR	Planning Measures - Plan for the use of local resources for local production; - Ensure sufficient land for local agricultural production; - Organize partnerships for solving problems and developing potentials; - Identify areas with valuable or degraded resources and find suitable practices based on local knowledge and research for protection, rehabilitation and utilization; - Utilize local knowledge to develop measures/services that support a diversified agriculture and industrial production
Social Principles - Develop social capital - Access to services and amenities - Equity, transparency, democracy - Refrain from an unhealthy principle of "who comes first"	Planning Measures - Plan for green areas; - Plan residential areas for good access people/work/school; - Involve NGOs, mass organizations etc in the planning process; - Integrate local knowledge in the plan-making; - Locate services to give easy access for people (public transport, education, health, etc)

ขั้นตอนของกระบวนการวางแผนเชิงพื้นที่
ซึ่งผนวกการใช้เครื่องมือ **SEA** ไว้ในการสนับสนุน
การพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมกับการพัฒนาตาม
ศักยภาพ ความเหมาะสม และความต้องการ
ของทุกภาคส่วน และผู้มีส่วนได้เสียที่จะได้ประโยชน์
และอาจเสียประโยชน์ และทำให้เกิดสมดุลของการแบ่ง
และประสานการแข่งขันและประนีประนอมความขัดแย้ง
ของวัตถุประสงค์การใช้พื้นที่ซึ่งแตกต่างกัน

KEY MESSAGE

การวางแผนเชิงพื้นที่ (**Spatial Planning**) และ **SEA** ต่างเป็นเครื่องมือที่เกี่ยวข้อง สัมพันธ์กัน ในการกำหนดการใช้ประโยชน์พื้นที่ให้เหมาะสม ผ่านกระบวนการศึกษา แบบมีส่วนร่วมที่ช่วยบูรณาการมิติการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน